

Brzeziński, Mirosław

"L'olio sulle ferie. Una risposta alle piaghe dell'aborto e del divorzio", a cura di Livio Melina, Carl A. Anderson, Siena 2009 : [recenzja]

Studia Teologiczne 28, 501-504

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzy pomagają w pokonaniu tej niełatwej drogi odnalezienia obecności dziecka w «innym» wymiarze, który ukazuje nam Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa.

Ks. Mirosław Brzeziński

Livio Melina e Carl A. Anderson (a cura di), *L'olio sulle ferie. Una risposta alle piaghe dell'aborto e del divorzio*, Edizioni Cantagalli, Siena 2009, ss. 292.

Książka pod redakcją Livio Meliny i Carla A. Andersona *L'olio sulle ferie. Una risposta alle piaghe dell'aborto e del divorzio*, której tytuł w dosłownym tłumaczeniu brzmi *Olej na rany. Odpowiedź na plagi aborcji i rozwodów* jest owocem Międzynarodowego Kongresu pod takim samym tytułem, który odbył się w Rzymie, i który był zorganizowany przez Instytut Jana Pawła II do Studiów o Małżeństwie i Rodzinie – sekcja centralna w Rzymie – oraz Rycerzy Kolumba. Celem Kongresu było wysłuchanie świadectwa osób i refleksja dotycząca osób dotkniętych cierpieniem związanym z rozwodem rodziców oraz tych, którzy przeżyli dramat aborcji. Chodziło też o wskazanie konkretnych sposobów działania duszpasterskiego, najbardziej skutecznego, zdolnego pomóc tym osobom, by zmniejszyć ich cierpienie, pomóc uzdrowić poprzez działanie posługi Kościoła i ludzi dobrej woli.

Zarówno Kongres jak i niniejsza publikacja inspirowana jest ikoną *dobrego Samarytanina*, w której należałoby wskazać dwie różne płaszczyzny. Pierwszą, którą można nazwać «sercem które widzi», które się zbliża, współczuje, stara się poznać sytuację z punktu widzenia psychologicznego i społecznego, ale przede wszystkim z punktu widzenia ludzkiego i etycznego. Drugą płaszczyzną jest «konsekwentne działanie»; troska o drugiego człowieka, która wyraża się w udzieleniu mu pomocy. W tym kontekście chodzi o znalezienie odpowiedzi duszpasterskiej solidarności, wsłuchując się w doświadczenie wielu istniejących już centrów pomocy i inicjatyw obecnych w różnych częściach świata.

Pozycję tę rozpoczyna słowo Benedykta XVI skierowane do uczestników Kongresu. Papież zwraca uwagę szczególnie na kontekst kulturowy, w którym rozwijają się plaga rozwodów i aborcji, i który to kontekst niejako «promuje» rozwój takich postaw. Jest to związane z rosnącym indywidualizmem, hedonizmem, brakiem solidarności i odpowiedniej pomocy społecznej, źle rozumianą wolnością szczególnie wobec życiowych trudności, kontrastujących z nierozwawalnością małżeństwa i należnym szacunkiem wobec życia ludzkiego poczęte-

go i chronionego w łonie matki. Mimo, że rozwód i aborcja są sytuacjami różnej natury, to często są owocem okoliczności trudnych a nawet dramatycznych, niosących za sobą często przeżycia traumatyczne i są źródłem tragedii i cierpienia tych, których dotyczą. Mając jednakże jako ofiary często istoty niewinne: dziecko poczęte i nienarodzone, dzieci wplątane w rozerwane więzy rodzinne.

Papież podkreśla w swojej wypowiedzi jasne nauczanie Kościoła wobec rozwodu i aborcji: są to winy ciężkie, które są przeciw godności osoby ludzkiej, zakładają niesprawiedliwość w relacjach ludzkich i społecznych i obrażają Boga, Stwórcę paktu małżeńskiego i Autora życia ludzkiego. Drugim elementem godnym podkreślenia w słowach Benedykta XVI jest to, iż również wobec osób dopuszczających się takich zachowań Kościół zawsze powinien odnosić się z miłością i delikatnością, z troską i matczyną uwagą, by głosić miłosierdną bliskość Boga w Jezusie Chrystusie. On jest Miłosiernym Samarytaninem, który wylewa olej i wino na nasze rany by je uzdrowić. Ewangelia jest Ewangelią miłości i życia oraz zawsze Ewangelią miłosierdzia, która zwraca się ku konkretnemu człowiekowi grzesznemu, by podnieść go z każdego upadku i uzdrowić z jakiegokolwiek rany. Taka postawa Kościoła stoi na straży godności osoby ludzkiej, życia i zdolności do miłości.

Stojąc w obronie tych dwóch wartości jaką jest życie ludzkie i nierozzerwalność sakramentalnego związku małżeńskiego niniejsza publikacja podzielona jest na dwie części. Część pierwsza *I figli del divorzio (Dzieci rodzin rozwiedzionych)*. W tej części znajdujemy artykuły poruszające problem dzieci z rodzin rozwiedzionych. Jako pierwszy znajdujemy artykuł Joan B. Kelly o konsekwencjach separacji i rozwodu rodziców na dzieci oraz o potrzebach dzieci w związku z takimi wydarzeniami. Wśród potrzeb autor zwraca uwagę na potrzebę bezpieczeństwa, wsparcia na płaszczyźnie szkoły, wyczerlenia, czujności zwróconej na aktywność dziecka czy wreszcie na jego potrzeby emocjonalne, społeczne i psychologiczne. Dzieci oczekują ich zaspokojenia w nowej sytuacji, która następuje niejednokrotnie po długim okresie stresu związanego z niezaspokojeniem i brakiem wrażliwości rodziców przed rozwodem.

Kolejnym jest artykuł Raffaelli Iafrate poruszający kwestię rozerwania związku małżeńskiego i wpływowi jaki ma taka sytuacja na dzieci dorastające i dzieci dorosłe, ale w młodym wieku. Autorka wskazuje na odpowiedzialność rodziców względem przyszłych pokoleń, kładąc nacisk na odpowiedzialność w zdolności budowania stałych i stabilnych relacji.

Z kolei Elizabeth Marquardt porusza ważną kwestię życia duchowego dzieci osób rozwiedzionych. I tu warto podkreślić ważną rolę jaką Autorka upatruje w zaangażowaniu wspólnot ekklezjalnych w nauczanie o konieczności zachowania struktury rodziny, gdyż struktura rodziny ma wpływ na rozwój osobowy i duchowy każdego człowieka.

Natomiast Olivier Bonnewijn porusza temat sytuacji rodziców po rozwodzie wskazując na nauczanie etyki teologicznej. Wychodząc od biblijnych podstaw etyki życia małżeńskiego i rodzinnego ukazuje odpowiedzialność rodziców za postępowanie dzieci. Jednocześnie odnosząc się do postawy Jezusa względem dzieci zaznacza, iż rodzice przyjmując ją powinny traktować dzieci w każdej sytuacji jako dzieci a nie jako dorosłych: „przyjmując je i błogosławiąc”.

Po cyklu artykułów poruszających problem dzieci z rodzin rozwiedzionych następują kolejne, które są próbą spojrzenia duszpasterskiego i wskazania drogi, którą należałoby podjąć w tych trudnych sytuacjach. I tak Lynn Cassella – Kapuscinski podejmuje kwestię stworzenia duszpasterstwa dla dzieci rozwiedzionych rodziców, ukazując zarówno trudności jak też możliwe rozwiązania. Autorka wskazuje na korzyści płynące z pracy w grupach, ale jednocześnie dostrzega trudności w organizacji takich grup wypływające np. z niemożliwości zgromadzenia odpowiedniej ilości osób, z niezrozumienia rodzin czy wręcz nawet trudności ekonomicznych a także braku odpowiednio przygotowanych osób. Trudności te jednak dla dobra dzieci winny być pokonywane. W podobnym obszarze tematycznym jest kolejny artykuł, w którym Ana Maria Anastasiades wskazuje na inicjatywę wychowawczą skierowaną do dzieci z rodzin rozwiedzionych w Kościele. Natomiast Costanza Marzotto podejmuje temat «grup słowa» dla dzieci z rodzin rozbitych. Autorka wskazuje na rolę słowa w życiu dzieci i konieczność szczerzej rozmowy z dziećmi, które pomogłyby zrozumieć sytuację, ale które również wyzwoliłyby potrzebę wyrażenia różnego rodzaju potrzeb i ich obaw oraz tego wszystkiego, co przeżywają.

Druga część publikacji nosi tytuł *Le piaghe del aborto (Plaga aborcji)*. Ta część rozpoczyna się od nakreślenia cierpienia spowodowanego aborcją. I tak pierwszy artykuł Mari Luisy di Pietro odnosi się do postawy «dobrego samarytanina» wskazując dwa ważne aspekty: działalność uzdrawiającą oraz na odpowiedzialność w wychowaniu. Eugenia Roccella porusza temat «ciemnej strony macierzyństwa». «Ciemnej», gdyż macierzyństwo od momentu poczęcia jest budowaniem relacji pomiędzy matką a dzieckiem, której nie można zerwać, nie można odciąć tak jak odcina się pępowinę przy urodzeniu. Jest to związek ukazujący „bliskość tajemnicy życia i tajemnicy śmierci: każda kobieta wie, że dając życie przygotowuje śmierć, i że życie które dajemy, nie rządymy nim i nie jest w naszym posiadaniu”.

E. Joanne Angelo w swoim artykule zajmuje się konsekwencjami psychologicznymi aborcji. Autorka zwraca uwagę zarówno na konsekwencje jakie ma aborcja na dzieci jak też na rodziców. Jest to spojrzenie z perspektywy klinicznej, mające swe korzenie w doświadczeniu pracy Autorki. Kolejny tekst jest w tym samym nurcie. Jego Autorem jest Philippe De Cathelineau, twórca Stowarzyszenia *Splendeur de la vie*, i dotyczy konsekwencji psychologicznych mentalności aborcyjnej wewnątrz rodziny.

Natomiast Agneta Sutton zajmuje się problemem aborcji w przypadku choroby dziecka, racji i powodów, dla których podejmowane są decyzje o aborcji dziecka chorego zapominając o podstawowej prawdzie, że każdy człowiek nosi w sobie „obraz i podobieństwo Boga”, oraz o prawdzie i o wartości każdego ludzkiego życia oraz o sensie cierpienia.

Podobnie jak pierwsza część publikacji, podobnie i druga kończy się odniesieniem do działalności pastoralnej Kościoła. I tak pierwszy artykuł, którego autorem jest Jeanne Laffitte dotyczy działalności Kościoła w tej ważnej i delikatnej kwestii według przykładu miłosiernego Boga.

Victoria Thorn przedstawia konkretny przykład działalności idącej z pomocą osobom, matkom, które dokonały aborcji. Jest to «Projekt Rachele», jako konkretna propozycja pomocy osobom, które dokonały aborcji, którego jednym z elementów jest sakramentalna odpowiedź na cierpienie związane z aborcją. W podobnym tonie jest kolejny tekst M. Mary Agnes Donovan wskazujący na sakramentalną drogę, jako drogę do Kościoła i miłosiernego Boga, i ukazujący pracę *Sister of Life (Siostr Życia)* wspierających i służących pomocą w cierpieniu związanym z dramatem aborcji.

Artykuł Dominique Vandier dotyczy naśladowania Chrystusa w działalności duszpasterskiej, czyli przyjęcia i towarzyszenia osobom, które okazują cierpienie związane z aborcją. Książka kończy się tekstem Sereny Taccari mówiącym o Stowarzyszeniu *Dono (Dar)* w służbie kobiet stojących wobec wyboru: dokonać aborcji i żyć z jej ciężarem czy nie dokonać i ofiarować dar życia.

Niewątpliwie niniejsza publikacja godna jest polecenia, gdyż nie tylko wskazuje dwie plagi współczesnego człowieka: rozwód i aborcję, pochylając się nad nimi z należną refleksją, ale wskazuje też duszpasterskie kierunki rozwiązań, a nade wszystko pomocy osobom, które ucierpiały i cierpią z powodu ich doświadczenia. Zaletą tej książki jest także to, iż autorami poszczególnych tematów są osoby, które należą do grona «ekspertów» w tej dziedzinie i które pracują bezpośrednio z osobami doświadczonymi tymi plagami. Warto więc tę pozycję polecić wszystkim osobom pracującym wśród dzieci, młodzieży i dorosłych pochodzących z rodzin rozwiedzionych i rozbitych, jak też pracującym z osobami dotkniętymi dokonaniem aborcji, zarówno duszpasterzom jak i świeckim.

Ks. Mirosław Brzeziński